

MATERIAŁY DYDAKTYCZNE
NA PODSTAWIE FILMU
DLA SZKÓŁ PODSTAWOWYCH
ORAZ ŚREDNICH

Film: „Szepty Lasu”

Uczniowie szkół podstawowych (III etap edukacyjny) oraz szkół ponadpodstawowych powinni systematycznie poszerzać swoją wiedzę i doskonalić umiejętności z zakresu nauk przyrodniczych, a także rozwijać świadomość zagrożeń wynikających ze współczesnych przemian środowiska naturalnego, w tym zmian klimatycznych, presji antropogenicznej oraz utraty bioróżnorodności. Istotnym elementem edukacji biologicznej i geograficznej jest kształtowanie postaw sprzyjających ochronie zdrowia – zarówno w wymiarze fizycznym, jak i psychicznym – poprzez zrozumienie relacji człowieka z przyrodą.

Film „**Szepty Lasu**” stanowi wartościowe narzędzie dydaktyczne, które umożliwia realizację tych celów w sposób atrakcyjny, przystępny i angażujący emocjonalnie. Produkcja w poetycki, a zarazem merytoryczny sposób ukazuje bogactwo flory i fauny Babiogórskiego Parku Narodowego, jego otoczenia, Beskidów prezentując przyrodę jako złożony, wzajemnie powiązany system zależności.

Film jest idealną propozycją dla nauczycieli biologii i geografii, ponieważ pozwala uczniom poznać zarówno gatunki powszechnie znane, jak i te rzadkie oraz chronione, które wciąż znajdują dogodne warunki do życia w polskich ekosystemach leśnych. Obserwacja zwierząt w ich naturalnym środowisku sprzyja lepszemu zrozumieniu zagadnień z zakresu systematyki, ekologii, adaptacji organizmów oraz funkcjonowania ekosystemów.

„Szepty Lasu” w czytelny sposób ukazują ścisłe powiązania pomiędzy człowiekiem a światem przyrody, podkreślając rolę człowieka jako gościa w naturalnym środowisku zwierząt. Film stwarza przestrzeń do rozmów na temat odpowiedzialności za środowisko, racjonalnego gospodarowania zasobami przyrody oraz idei zrównoważonego rozwoju, co czyni go cennym materiałem wspierającym również zajęcia z geografii, wiedzy o społeczeństwie, etyki oraz godzin wychowawczych.

Dodatkowym walorem filmu jest jego pozytywny wpływ na dobrostan psychiczny uczniów. Kontakt z obrazami natury, spokojną narracją i naturalnym pejzażem dźwiękowym sprzyja redukcji stresu, poprawie koncentracji oraz rozwijaniu wrażliwości i empatii. Dzięki temu „Szepty Lasu” nie tylko przekazują wiedzę przyrodniczą, lecz także wspierają rozwój emocjonalny młodych odbiorców i kształtują postawy proekologiczne.

Film stanowi wartościowe uzupełnienie procesu dydaktycznego, inspirując uczniów do pogłębiania wiedzy o przyrodzie Polski, rozwijania ciekawości świata oraz budowania świadomej, odpowiedzialnej relacji z otaczającym środowiskiem.

BIOLOGIA

Powiązania z podstawą programową

Szkoła podstawowa

Film „Szepty Lasu” wspiera realizację treści z zakresu:

7.6 – Zależności w ekosystemie leśnym

- relacje między organizmami (drapieżnik–ofiara, konkurencja, symbioza);
- wpływ działalności człowieka na równowagę ekosystemu.

7.7 – Różnorodność biologiczna

- rozpoznawanie gatunków roślin i zwierząt typowych dla lasów;
- rola bioróżnorodności w stabilności ekosystemów.

7.9 – Ochrona środowiska

- formy ochrony przyrody w Polsce (lasy, rezerваты, parki krajobrazowe);
- znaczenie działań proekologicznych społeczności lokalnych.

Szkoły ponadpodstawowe

Film realizuje treści programowe z:

Biologia zakres podstawowy i rozszerzony

- Funkcjonowanie ekosystemów leśnych: przepływ energii i obieg materii.
- Zmiany antropogeniczne: degradacja siedlisk, wycinka, fragmentacja lasów.
- Bioróżnorodność jako klucz do stabilności klimatycznej i retencji wody.
- Znaczenie lasów w regulacji klimatu, produkcji tlenu i sekwestracji CO₂.

Film wspiera:

- obserwację zachowań zwierząt (etologia),
- zrozumienie roli bioróżnorodności,
- analizę realnych problemów przetrwania gatunków.

Uzupełnienie podstawy programowej – BIOLOGIA (III etap edukacyjny)

Film: „Szepty Lasu”

ODNIESIENIE DO PODSTAWY PROGRAMOWEJ – SYSTEMATYKA I RÓŻNORODNOŚĆ ORGANIZMÓW

Film „Szepty Lasu” realizuje cele kształcenia III etapu edukacyjnego w zakresie **systematyki organizmów oraz różnorodności biologicznej**, umożliwiając uczniom obserwację zwierząt w ich naturalnym środowisku.

Uczeń, na podstawie filmu:

- rozpoznaje i klasyfikuje organizmy należące do głównych grup zwierząt (w szczególności ssaki),
- wymienia cechy charakterystyczne ssaków na przykładzie gatunków występujących w filmie (niedźwiedź brunatny, wilk, ryś),
- porównuje cechy morfologiczne, środowisko życia i tryb życia wybranych grup zwierząt,
- analizuje przystosowania organizmów do życia w środowisku lądowym, w tym górskim i leśnym,
- przedstawia znaczenie zwierząt, roślin i grzybów w funkcjonowaniu ekosystemu oraz ich rolę dla człowieka.

Walog dydaktyczny:

Film umoŹliwia naukę systematyki nie w sposób schematyczny, lecz poprzez kontekst ekologiczny i behawioralny, co sprzyja lepszemu zrozumieniu i zapamiętywaniu treści.

ODNIESIENIE DO PODSTAWY PROGRAMOWEJ – EKOLOGIA

Film „Szepty Lasu” w pełni realizuje treści działu **IV. Ekologia**, ukazując funkcjonowanie ekosystemu leśnego jako systemu wzajemnych zależności.

Uczeń, na podstawie filmu:

1. Czynniki środowiska

- identyfikuje czynniki niezbędne do prawidłowego funkcjonowania organizmów w środowisku lądowym (światło, woda, temperatura, dostęp do pokarmu, przestrzeń),
- analizuje wpływ warunków środowiskowych na rozmieszczenie i zachowanie zwierząt.

2. Konkurencja i zasoby

- wskazuje zasoby, o które konkurują organizmy (pokarm, terytorium, schronienie),
- omawia skutki konkurencji wewnątrzgatunkowej i międzygatunkowej na przykładzie drapieżników i ich ofiar,
- rozumie znaczenie terytorializmu i hierarchii w populacjach zwierząt.

3. Przystosowania do sposobu odżywiania

- przedstawia adaptacje zwierząt do określonego typu pokarmu (np. uzębienie, sposób polowania, zachowania łowieckie),
- omawia przystosowania roślin do obrony przed zgryzaniem (kolce, substancje odstraszające, strategia wzrostu).

4. Regulacja liczebności populacji

- wyjaśnia, w jaki sposób relacje drapieżnik–ofiara regulują liczebność populacji,
- rozumie rolę dużych drapieżników w utrzymaniu równowagi ekosystemu,
- analizuje skutki zaburzenia tych relacji (np. eliminacji drapieżników).

5. Zależności pokarmowe

- opisuje łańcuchy i sieci pokarmowe w ekosystemie leśnym,
- rozróżnia producentów, konsumentów i destruentów,
- wyjaśnia ich rolę w obiegu materii i przepływie energii w ekosystemie.

Walog dydaktyczny:

Film pozwala uczniom obserwować abstrakcyjne pojęcia ekologiczne w rzeczywistym kontekście przyrodniczym, co znacząco podnosi efektywność nauczania.

SPÓJNOŚĆ Z EDUKACJĄ EKOLOGICZNĄ I WYCHOWAWCZĄ

Podobnie jak film „Z nurtem życia”, „Szepty Lasu”:

- łączy wiedzę biologiczną z refleksją nad relacją człowiek–natura,
- kształtuje postawy odpowiedzialności za środowisko,
- rozwija empatię wobec świata żywego,
- wspiera edukację na rzecz zrównoważonego rozwoju.

Jednocześnie „Szepty Lasu” **rozszerzają ten zakres** o:

- silniejszy komponent zdrowia psychicznego,
- refleksję nad wpływem współczesnego świata na dobrostan człowieka,
- głębsze ukazanie roli ciszy, natury i uważnej obserwacji.

GEOGRAFIA

Powiązania z podstawą programową

Szkoła podstawowa

6.4 – Środowisko przyrodnicze Polski

- funkcjonowanie środowiska przyrodniczego w górach
- rola lasów, ich rozmieszczenie, znaczenie gospodarcze i ekologiczne.
- znaczenie zrównoważonego rozwoju

6.5 – Człowiek i środowisko

- wpływ działalności człowieka na krajobraz;
- przykłady działań wspierających ochronę przyrody.
- ochrona terenów górskich.

Szkoły ponadpodstawowe

Geografia zakres podstawowy i rozszerzony

- Znaczenie lasów w środowisku geograficznym Polski i świata.
- Klimat i jego zależność od pokrycia terenu – efekt wyspy ciepła, bilans wodny.
- Zrównoważone gospodarowanie zasobami leśnymi.
- Hydrologia – rola lasu w retencji wody.
- Globalne zmiany klimatu a degradacja ekosystemów.

II. GEOGRAFIA – CZŁOWIEK I ŚRODOWISKO

„Szepty Lasu” są wizualnym studium relacji pomiędzy środowiskiem geograficznym a działalnością człowieka, przedstawiając Babiogórski Park Narodowy jako obszar o wyjątkowym znaczeniu przyrodniczym i klimatycznym.

Zakres treści geograficznych realizowanych przez film:

- znaczenie lasów w kształtowaniu klimatu lokalnego i globalnego
- rola lasów w retencji wody i ochronie przed suszą
- wpływ rzeźby terenu górskiego na warunki życia organizmów
- krajobraz przyrodniczy i kulturowy Małopolski
- zrównoważony rozwój i ochrona zasobów naturalnych
- odpowiedzialne korzystanie z obszarów chronionych

Walog dydaktyczny:

Film pozwala uczniom analizować realne przykłady współistnienia człowieka i przyrody oraz konsekwencje zaburzenia delikatnej równowagi środowiskowej.

A. Środowisko przyrodnicze Polski

Uczeń:

- *lokalizuje Babiogórski Park Narodowy na mapie Polski,*
- *charakteryzuje środowisko przyrodnicze obszarów górskich,*
- *opisuje wpływ wysokości nad poziomem morza na klimat, roślinność i świat zwierząt,*
- *rozpoznaje piętrowość roślinności w górach.*

B. Człowiek a środowisko

Uczeń:

- *wyjaśnia pojęcie zrównoważonego rozwoju,*
- *analizuje wpływ działalności człowieka na środowisko naturalne,*
- *ocenia znaczenie parków narodowych w ochronie przyrody,*
- *rozumie konieczność ochrony obszarów cennych przyrodniczo,*
- *kształtuje postawy odpowiedzialności za środowisko naturalne.*

- *Film „Szepty lasu” uwrażliwia młodego widza na delikatność ekosystemu leśnego jakim jest beskidzki las iglasty i mieszany. Przypomina, że nic nie jest dane raz na zawsze i choć występowanie krajobrazu leśnego jest dla Polaków oczywistością, kilka niekontrolowanych posunięć pozbędzie nas największego obok bagien siedliska bioróżnorodności.*

- **Geografia – zakres rozszerzony.**

- **Cele kształcenia - wymagania ogólne.**
- **III. Kształtowanie postaw**
- 5. Rozwijanie poczucia odpowiedzialności za stan i jakość środowiska geograficznego, kształtowanie ładu przestrzennego oraz przyszły rozwój społeczno – kulturowy i gospodarczy własnego regionu, Polski i świata.
- 6. Uwrażliwienie na wartość i znaczenie cennych obiektów przyrodniczych i kulturowych należących do dziedzictwa lokalnego, regionalnego, narodowego i ponadnarodowego.
- **Treści nauczania - wymagania szczegółowe.**
- **V. Dynamika procesów geologicznych i geomorfologicznych.**
- 6) uczeń wykazuje wpływ czynników przyrodniczych i działalności człowieka (patrz wylesianie stoków górskich) na grawitacyjne ruchy masowe i podaje sposoby zapobiegania im (*patrz zalesianie stoków*). Ochronna funkcja lasów.
- **XIV. Zróżnicowanie krajobrazowe Polski:**
- 1) uczeń rozpoznaje na podstawie materiałów źródłowych rodzaj pokrycia terenu i wyróżnia główne cechy wybranych krajobrazów w Polsce: krajobraz leśny np. lasy Beskidu Wysokiego i Małego.
- *Twórcy podstawy programowej kładą duży nacisk, aby treści naukowe były poparte materiałem wizualnym tworzącym u ucznia adekwatne do rzeczywistości wyobrażenie krajobrazów . Film zapewniając zdjęcia lotnicze i stacjonarne realizuje ten cel bardzo rzetelnie.*
- **XVIII. Problemy środowiskowe współczesnego świata.**
- 7. Uczeń dyskutuje na temat wpływu deforestacji i innych czynników na zmiany klimatu na Ziemi oraz proponuje działania służące ograniczeniu tych zmian.
- 10. Uczeń uzasadnia znaczenie georóżnorodności oraz bioróżnorodności i podaje przykłady działań na rzecz ich ochrony.
- *(patrz troska o lokalne lasy zwiększa georóżnorodność, uatrakcyjnia krajobraz, zapewnia warunki do rozwoju siedlisk dla grzybów i bakterii)*

JĘZYK POLSKI

(III etap edukacyjny – klasy VII–VIII oraz szkoły ponadpodstawowe)

I. ODBIÓR TEKSTÓW KULTURY

Film „Szepty Lasu” stanowi tekst kultury audiowizualnej, który może być analizowany i interpretowany w ramach zajęć z języka polskiego.

Uczeń:

- odbiera film jako tekst kultury, rozpoznając jego temat, problematykę i przesłanie,
- odczytuje sensy dosłowne i metaforyczne zawarte w obrazie filmowym,
- rozpoznaje funkcję obrazu, dźwięku, muzyki i narracji w budowaniu znaczeń,
- wskazuje elementy poetyckości i nastrojowości w przekazie audiowizualnym,
- interpretuje symbolikę natury jako przestrzeni życia, schronienia i harmonii.

II. ANALIZA I INTERPRETACJA UTWORU

A. Środki wyrazu artystycznego

Uczeń:

- analizuje rolę obrazu filmowego jako środka wyrazu artystycznego,
- rozpoznaje funkcję narratora i jego wpływ na odbiór treści,
- omawia znaczenie ciszy, dźwięków natury i muzyki w budowaniu emocji,
- porównuje film dokumentalny z innymi formami wypowiedzi artystycznej (opowiadanie, reportaż, poezja).

B. Motywy i toposy literackie

Film „Szepty Lasu” pozwala na pracę z uniwersalnymi motywami obecnymi w literaturze.

Uczeń:

- rozpoznaje motyw natury jako przestrzeni sacrum i harmonii,
- analizuje motyw człowieka jako gościa w świecie przyrody,
- interpretuje motyw ciszy, samotności i kontemplacji,
- porównuje sposób przedstawienia przyrody w filmie i w literaturze.

Możliwe konteksty literackie:

- poezja Jana Kochanowskiego, Leopolda Staffa, Bolesława Leśmiana,
- twórczość Czesława Miłosza (natura i odpowiedzialność człowieka),
- literatura ekologiczna i reportaż przyrodniczy.

III. KSZTAŁCENIE UMIEJĘTNOŚCI WYPOWIEDZI

A. Wypowiedzi ustne i pisemne

Uczeń:

- formułuje wypowiedź ustną na temat przesłania filmu,
- pisze rozprawkę, esej lub opowiadanie inspirowane filmem,
- redaguje opis krajobrazu lub refleksję na temat relacji człowiek–natura,
- argumentuje własne stanowisko, odwołując się do filmu jako tekstu kultury.

B. Twórczość własna ucznia

Uczeń:

- tworzy teksty poetyckie lub prozatorskie inspirowane obrazami przyrody,
- podejmuje próby opisu emocji i nastroju,
- rozwija wrażliwość estetyczną i językową,
- wykorzystuje metaforę i symbol w wypowiedzi.

V. WYCHOWANIE PRZEZ KULTURĘ

Film „Szepty Lasu” wspiera realizację celów wychowawczych języka polskiego poprzez:

- kształtowanie wrażliwości estetycznej,
- rozwijanie empatii i refleksyjności,
- budowanie odpowiedzialnej postawy wobec świata,
- wzmacnianie potrzeby obcowania z kulturą wysoką.

PODSUMOWANIE (język dla szkoły i dyrekcji)

Film „Szepty Lasu” może być wykorzystywany na lekcjach języka polskiego jako pełnoprawny tekst kultury audiowizualnej. Umożliwia realizację podstawy programowej w zakresie analizy i interpretacji tekstów kultury, rozwijania umiejętności wypowiedzi oraz kształtowania wrażliwości estetycznej i etycznej uczniów.

PSYCHOLOGIA

PSYCHOLOGIA – powiązania z podstawą programową / edukacja o zdrowiu psychicznym
Te elementy świetnie wspierają przedmioty takie jak: psychologia (LO), edukacja prozdrowotna, wychowanie do życia w społeczeństwie, etyka.

Film „Szepty Lasu” realizuje cele związane z:

- regulacją emocji,
- redukcją stresu,
- uważnością i koncentracją,
- rozwojem empatii,
- zapobieganiem przeciążeniu sensorycznemu,
- psychoedukacją w zakresie zdrowia psychicznego.

1. Redukcja stresu i napięcia

- Obrazy natury obniżają poziom kortyzolu i działają jak techniki relaksacyjne.
- Film „Szepty Lasu” umożliwia uczniom doświadczenie wyciszenia w trakcie seansu.

2. Poprawa nastroju i wzrost dobrostanu

- Zachwyt nad pięknem przyrody wspiera produkcję hormonów regulujących stany emocjonalne
- Film wzmacnia poczucie nadziei, sensu i relacji z naturą.

3. Rozwój koncentracji i uważności (mindfulness)

- Wyciszenie mentalne dzięki obserwowaniu spokojnych ujęć natury.
- Regeneracja poznawcza – szczególnie cenna dla uczniów przeciążonych zadaniami.

4. Łagodzenie objawów depresji i lęku

- Film działa jako łagodna forma *ecotherapy*, wspierając dobre samopoczucie.
- Obrazy przyrody przeciwdziałają poczuciu izolacji.

5. Wzrost empatii i postaw proekologicznych

- Wzmacnia poczucie empatii wobec zwierząt i ekosystemów.
- Sprzyja kształtowaniu u uczniów świadomości ekologicznej i odpowiedzialności.

6. Dostępność i skuteczna forma relaksu

- Film przyrodniczy stanowi szybki i efektywny sposób na regenerację psychiczną.
- Może pełnić rolę ćwiczenia uważności podczas lekcji wychowawczej.

W dobie nadmiaru bodźców, brutalizacji przekazu medialnego i presji szkolnej, film przyrodniczy stanowi **bezpieczną, kojącą i wartościową alternatywę**, sprzyjającą regulacji emocji oraz budowaniu odporności psychicznej młodych ludzi.

ZAJĘCIA O CHARAKTERZE PSYCHOLOGICZNYM / DOBROSTANOWYM

(pedagog, psycholog szkolny, godzina wychowawcza, edukacja zdrowotna)

A. Regulacja emocji i redukcja stresu

Uczeń:

- doświadcza obniżenia napięcia emocjonalnego poprzez kontakt z obrazami natury,
- rozumie wpływ przyrody na redukcję stresu i poprawę samopoczucia,
- uczy się rozpoznawać własne emocje i reakcje organizmu,
- poznaje naturalne sposoby radzenia sobie ze stresem.

B. Uwaga i koncentracja

Uczeń:

- *rozwija umiejętność skupienia uwagi,*
- *doświadcza stanu wyciszenia i uważności (mindfulness),*
- *rozumie znaczenie odpoczynku poznawczego,*
- *poprawia zdolność koncentracji po intensywnym wysiłku intelektualnym.*

C. Empatia i relacje

Uczeń:

- *rozwija empatię wobec innych istot żywych,*
- *identyfikuje się z bohaterami filmu (zwierzęta i człowiek),*
- *rozumie pojęcie współodpowiedzialności za świat przyrody,*
- *kształtuje postawy prospołeczne i proekologiczne.*

D. Profilaktyka zdrowia psychicznego

Uczeń:

- *doświadcza pozytywnych emocji (zachwył, spokój, wdzięczność),*
- *uczy się alternatywnych form relaksu wobec nadmiaru bodźców cyfrowych,*
- *wzmacnia poczucie sensu i przynależności,*
- *buduje odporność psychiczną.*

Uzasadnienie wyjścia do kina w Światowy Dzień Ziemi (22.04.2026)

Wyjście na film „Szepty Lasu” realizuje:

Cele biologiczne:

- poznanie ekosystemów leśnych, zależności troficznych i różnorodności gatunkowej;
- zrozumienie roli ochrony środowiska.

Cele geograficzne:

- poznanie znaczenia lasów w środowisku naturalnym Polski;
- powiązania między lasem a klimatem, wodą i krajobrazem.

Cele psychologiczne i prozdrowotne:

- budowanie odporności psychicznej, redukcja stresu;
- wzmacnianie empatii i dobrostanu uczniów.
- łączy edukację poznawczą z emocjonalną,

Cele wychowawcze i społeczne:

- rozwijanie odpowiedzialności za planetę;
- kształtowanie postaw proekologicznych;
- integracja społeczności szkolnej.

Proponowane działania przed i po seansie

Przygotowanie przed filmem

1. Lekcja o Babiogórskim Parku Narodowym (rola, topografia, gatunki).
2. Dyskusja: „Czego oczekujemy od filmu przyrodniczego?”
3. Analiza zwiastuna i plakatu.
4. Wprowadzenie: rola drapieżników w ekosystemie.

Po projekcji

1. Debata: „Czy człowiek jest gościem w lesie? Jakie ma obowiązki?”
2. Zadanie projektowe:
 - stworzenie raportu o lokalnej różnorodności biologicznej,
 - przygotowanie szkolnej kampanii „Szanuj las”.
3. Twórcze aktywności:
 - recenzja,
 - opowiadanie o zwierzęcym bohaterze,
 - plakat inspirowany filmem,
 - analiza muzyki i dźwięków.
 - „Mapa emocji” – uczniowie opisują emocje wywołane przez film i ich źródła w przyrodzie.
 - Projekt „Nasz szkolny las” – plan działań ekologicznych lokalnie.
 - Dyskusja: „Jak natura wpływa na mój dobrostan?”
 - Zadania biologiczne: identyfikacja organizmów i zależności w filmowych ujęciach.

„Szepty Lasu” to nie tylko film przyrodniczy, ale kompleksowe narzędzie edukacyjne, które łączy wiedzę, emocje i refleksję. To propozycja nowoczesnej edukacji - bliskiej uczniom, aktualnej i potrzebnej.

Dystrybucja filmu – TOKKSA AERO S.C.
Kontakt w sprawie pokazów kinowych –
Tomasz Kotaś
tel.: 505 313 151
e-mail: info@tokksa.pl